

ЗВІТ
про роботу департаменту охорони здоров'я
Вінницької міської ради
за 2024 рік

Протягом 2024 року діяльність галузі охорони здоров'я в умовах війни була спрямована на реалізацію заходів направлених на профілактику, раннє виявлення захворювань, забезпечення якісної, вчасної та доступної медичної допомоги мешканцям громади, військовослужбовцям, внутрішньо переміщеним особам, посилення спроможності закладів охорони здоров'я для надання медичної допомоги, подолання викликів, пов'язаних з професійним вигоранням та переміщенням медичних працівників.

Медичне обслуговування населення на території ВМТГ здійснюють 12 закладів охорони здоров'я, що підпорядковані департаменту охорони здоров'я Вінницької міської ради.

Потреби мешканців громади у наданні медичних послуг:

- з первинної медичної допомоги задовольняють 5 центрів первинної медико-санітарної допомоги (далі – ЦПМСД),
- з спеціалізованої медичної допомоги – 5 лікувальних закладів:
 - 1 надкластерний - комунальне некомерційне підприємство «Вінницький регіональний клінічний лікувально-діагностичний центр серцево-судинної патології»;
 - 2 кластерних - комунальне некомерційне підприємство «Вінницька міська клінічна лікарня №1» та комунальне некомерційне підприємство «Вінницька міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги»;
 - 2 загальних - комунальне некомерційне підприємство «Вінницька міська клінічна лікарня №3» та комунальне некомерційне підприємство «Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини».

Також, медичну допомогу надають 2 комунальних підприємства, а саме: міське комунальне підприємство «Медичний стоматологічний центр» та комунальне підприємство «Міський лікувально-діагностичний центр».

Усіма комунальними некомерційними підприємствами м. Вінниці з Національною службою здоров'я України були укладені договори за 27 видами пакетів медичних послуг по програмі медичних гарантій на 2024 рік.

У складі 5 центрів ПМСД функціонує 35 амбулаторій загальної практики сімейної медицини, в т. ч. 20 – відокремлених, де працюють 208 лікарів.

Програма медичних гарантій

У 2024 році на виконання Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» Програма медичних гарантій працювала в повному обсязі. Національна служба здоров'я України закуповувала медичні послуги в закладах ОЗ усіх рівнів надання медичної допомоги та оплачувала їх за укладеними договорами. КНП м. Вінниці уклали договори з НСЗУ за 27 видами пакетів про медичне

обслуговування населення за програмою медичних гарантій на 2024 рік. Крім того, на території ВМТГ розташовано 49 приватних місць надання первинної медичної допомоги та 36 спеціалізованої, які також співпрацювали з НСЗУ в 2024 р..

Усі комунальні заклади громади інтегровані з центральним компонентом бази даних електронної системи охорони здоров'я. В загальнодержавній системі е-Здоров'я зареєстровані всі лікарі медичних комунальних некомерційних підприємств. В ЗОЗ ВМТГ створені відповідні умови для підписання договорів між ЗОЗ та НСЗУ. З метою обліку наданих медичних послуг забезпечується внесення медичних записів в ЕСОЗ. Також створюються електронні направлення, електронні рецепти та електронні «лікарняні».

Інформатизація галузі охорони здоров'я

В міських шпиталях та центрах ПМД в 2024 р. продовжується інформатизація галузі охорони здоров'я. В межах єдиної електронної медичної картки працюють 12 муніципальних закладів охорони здоров'я м. Вінниці. В медичній інформаційній системі створено 1136 автоматизованих робочих місць (АРМ), з них на первинному рівні – 445, на вторинному рівні - 674. З електронною медичною картою працюють 3100 працівників, з них лікарів – 2049, медичних сестер - 741.

Все більше вінничан реєструють «Персональний кабінет пацієнта» на сайті Вінницької міської ради. Так, станом на 01.01.25 р. створено понад 220 тис. «кабінетів», тобто 58% населення ВМТГ є користувачами даної послуги. За півроку здійснюється в середньому 35 тис. он-лайн записів на прийом до лікаря.

Для покращення якості надання послуг пацієнтам та оптимізації роботи працівників успішно підключені усі заклади ОЗ до функціоналу «Дія QR-шерінг», з допомогою якої можна отримувати на електронну пошту закладу електронні копії цифрових документів користувачів «Дії».

В усіх закладах первинної медичної допомоги міста створені належні умови та проводиться підписання декларацій між лікарями та пацієнтами через електронну систему охорони здоров'я з урахуванням права пацієнта на вільний вибір лікаря. Станом на 01.01.2025 року лікарями первинної ланки укладено 273523 декларацій (за даними НСЗУ), що становить 71% наявного населення Вінницької МТГ. В середньому одним лікарем підписано 1266 декларацій.

В приватних медичних закладах, розташованих на території ВМТГ, задекларовано 121240 пацієнтів, що складає 29% населення ВМТГ.

Протягом 2024 року забезпечувалось надання медичної допомоги та медичне обслуговування внутрішньо переміщених осіб відповідно до видів та обсягів медичного обслуговування. Станом на 01.01.2025 р. в комунальних центрах ПМСД м. Вінниці підписали декларацію з сімейними лікарями 5274 ВПО (у т. ч. 190 дітей до 3-х років). Активно виконується державна програма «Доступні ліки» та інші державні та муніципальні програми в галузі охорони здоров'я.

Про хід впровадження Урядової програми «Доступні ліки»

З 01 квітня 2019 року Національна служба здоров'я адмініструє урядову програму реімбурсації лікарських засобів «Доступні ліки». Відповідні зміни наказом від 04.09.2024 №1537 МОЗ затвердило оновлені переліки ліків і медвиробів, які підлягають

реімбурсації за програмою «Доступні ліки». Документ набрав чинності 30 вересня 2024 року. Наразі програма включає 589 торгових назв лікарських засобів та медвиробів:

- 241 засіб для серцево-судинних захворювань;
- 110 засобів від розладів психіки та поведінки, епілепсії;
- 31 засіб для хронічних захворювань дихальних шляхів;
- 7 препаратів для лікування хвороби Паркінсона;
- 55 препаратів для пацієнтів з цукровим діабетом II типу;
- 4 засоби для нецукрового діабету;
- 63 торгові назви препаратів інсуліну;
- 45 медичних виробів для самоконтролю рівня цукру;
- 25 засобів для осіб у посттрансплантаційному періоді;
- 8 засобів для лікування болю та паліативної допомоги.

1) кількість лікарських препаратів сягає 472, що на 60 позицій більше, ніж у попередньому переліку. З 472 відшкодовуються повністю 158, що на 24 позиції більше, ніж у попередньому переліку;

2) препаратів інсуліну — 63 позиції, що на 5 позицій менше, ніж у попередньому переліку. Із 63 позицій 39 відшкодовуються повністю, що на 4 позиції менше, ніж у попередньому переліку;

3) комбінованих лікарських засобів, що застосовуються при хронічних хворобах нижніх дихальних шляхів, як і в попередньому переліку — 9 позицій, з яких 8 відшкодовуються повністю.

4) стосовно медичних виробів, які підлягають реімбурсації, то він налічує 45 позицій, що на 2 позиції більше, ніж у попередньому переліку. Із 45 позицій 3 відшкодовуються повністю, що на 1 позицію більше, ніж у попередньому переліку.

На території населених пунктів, що входять до складу Вінницької міської ТГ, станом на 01.01.2025 р. 60 аптечних підприємств відпускають ліки за електронним рецептом (у т. ч. 41 уклали договори з НСЗУ про реімбурсацію ліків). Організовано 241 місце відпуску лікарських засобів за рецептами, що забезпечує доступність жителів ВМТГ до отримання ліків.

Згідно з інформацією на сайті НСЗУ за 2024 р. сімейними лікарями виписано близько 165 тис. електронних рецептів на «Доступні ліки» (за 2023 р. – 140 тис.), отоварено 96% рецептів в аптеках-партнерах. Залучено до програми 72 тис. пацієнтів (станом на 01.01.2024 р. таких пацієнтів налічувалось 60 тис.).

Матеріально – технічна база

Заплановані асигнування на утримання закладів охорони здоров'я міста на 2024 рік становили 261,5 млн грн, у 2023 р. – 224,1 млн грн. У 2024 році на первинний рівень медичної допомоги передбачено видатки в сумі 37,2 млн грн, з яких 8,0 млн грн з міського бюджету на капітальні видатки (бюджет розвитку), вторинний рівень в сумі 224,3 млн грн, з них 91,0 млн грн на капітальні видатки (бюджет розвитку) та 22,8 млн грн на реконструкцію.

Бюджет галузі

Консолідований бюджет галузі охорони здоров'я міста на 2024 рік склав **261,5** млн грн:

- **міський бюджет (загальний фонд)** – 139,7 млн. грн., або 53,4%;
- **міський бюджет (капітальні видатки)** – 99,0 млн грн, або 37,9%;
- **міський бюджет (реконструкція та реставрація інших об'єктів)** – 22,8 млн грн або 8,7%.

З міського бюджету у 2024 році заплановано в підтримку державних програм кошти:

- на лікування хворих на фенілкетонурію дітей – 2635,2 тис. грн;
- безкоштовне забезпечення імуносупресорами хворих після трансплантації органів (нирки, або печінки, або серця) – 70,2 тис. грн;
- безкоштовне та пільгове забезпечення жителів Вінницької міської територіальної громади лікарськими засобами за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань відповідно до постанови №1303 – 6735,9 тис. грн;
- безкоштовне надання послуг зубопротезування пільговим категоріям населення - 2500,0 тис. грн;
- безкоштовне забезпечення технічними та іншими засобами осіб з інвалідністю, які є жителями міста Вінницької ТГ, відповідно до їх індивідуальних програм реабілітації – 5365,9 тис. грн;
- відшкодування МКП "Медичний стоматологічний центр" вартості наданої безкоштовної виїзної медичної стоматологічної допомоги військовослужбовцям Збройних Сил України, Національної гвардії України та інших військових формувань – 2800,0 тис. грн.

Захисні споруди цивільного захисту:

- 5,1 млн. грн - капремонт споруд цивільного захисту (укриттів, бомбосховищ тощо)

КНП «ЦМТД.

Забезпеченість закладів охорони здоров'я джерелами автономного електроживлення:

22,8 млн грн освоєно на реконструкцію та реставрацію, в т. ч.:

- 2,6 млн грн реконструкція частини покрівлі будівлі літери А (головний корпус) з влаштуванням сонячної електростанції КНП «ВМКЛ №1»;
- 2,0 млн грн реконструкція частини покрівлі будівлі літери А (головний корпус) з влаштуванням сонячної електростанції КНП «ВМКЛ №1»;
- 2,6 млн грн реконструкція частини покрівлі будівлі літери Б (головний корпус) з влаштуванням сонячної електростанції КНП «ВМКЛ №1»;
- 10,0 млн грн реконструкція приміщень пульмонологічного відділення КНП «ВМКЛ №1»;
- 2,5 млн грн реконструкція частини покрівлі будівлі лікарні (літера Л) з влаштуванням сонячної електростанції КНП «ЦМТД»;
- 1,8 млн грн нове будівництво розвідувально-експлуатаційної свердловини для господарсько-питного водопостачання КНП «ЦМТД».

Дороговартісне медичне обладнання

На закупівлю медичного обладнання (на умовах співфінансування) для Вінницького регіонального клінічного лікувально-діагностичний центру серцево-судинної патології в бюджеті ВМТГ, який затверджений рішенням від 22.12.2023 р. №2009 «Про бюджет Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік» здійснено видатки в розмірі 39,1 млн грн, зокрема:

- обладнання для лікування фібриляції передсердь методом кріоабляції - 7,6 млн грн;
- ротаблатор – 3,3 млн грн;
- стійка тораскопічна для операцій на серці – 7,6 млн грн;
- стіл-мийка медична сенсорна – 1,1 млн грн;
- апарат для реінфузії крові – 2,3 млн грн;
- відеогастроскоп – 4,4 млн грн;
- монітор PICO – 1,3 млн грн;
- електрохірургічна система – 1,6 млн грн;
- апарат для гемодіалізу з системою очистки води – 1,0 млн грн.

Демографічна ситуація

**У зв'язку з військовим станом дані ГУС щодо чисельності населення від 01.01.2022 р. не оновлювались.*

Загальна чисельність населення, яке постійно мешкає у м. Вінниці за даними ГУС у Вінницькій обл. станом на 01.01.2022 р. становить 367 901 особа. Окрім того, до складу Вінницької міської ТГ входить смт. Десна, 1265 мешканців якого обслуговуються міськими закладами охорони здоров'я. Також з 31.03.2021 р. до ВМТГ приєдналися прилеглі до міста території:

- 1071 особа с. Великі Крушлинці
- 1858 осіб с. Гавришівка
- 1831 особа с. Малі Крушлинці
- 1596 осіб с. Писарівка
- 1405 осіб с. Стадниця
- 1287 осіб с. Щітки
- 7387 осіб с. Вінницькі Хутори

На показники демографії міста вплинули військові дії та пов'язані з ними міграційні процеси у зв'язку з вторгненням РФ. Інформація щодо народжуваності та смертності буде уточнена після опрацювання даних з усіх регіонів на центральному рівні (м. Київ).

Наразі демографічна ситуація міста характеризується зменшенням народжуваності з 8,1‰ до 7,5‰ (область 5,4‰) та збільшенням загальної смертності з 12,0‰ до 12,2‰ (область 15,0‰). Тобто за 2024 р. в м. Вінниці народилось на 252 дитини менше та померло на 65 осіб більше ніж за 2023 р.

Показник природного приросту населення має тенденцію до зниження і становить - 4,7‰; по області -9,6‰.

Смертність дорослого населення

За 2024 р. показник загальної смертності дорослого населення, яке обслуговується в ЦПМСД громади, становить 112,8 на 10 тис. дорослого населення, що більше на 10%

в порівнянні з 2023 р. (103,0‰). Загальна смертність чоловіків за 2024 р. становить 119,8 на 10 тис. чоловічого населення та більша на 11% ніж за 2023 р. (107,9‰). Показник загальної смертності осіб працездатного віку також збільшився (на 6%) з 12,6 до 13,3 на 10 тис. населення працездатного віку, показник смертності чоловічого населення працездатного віку знизився на 10% – 18,5‰.

В структурі смертності основними причинами є патологія системи кровообігу, злоякісні новоутворення, а також III місце в структурі смертності посідають хвороби органів дихання.

На 01.01.2025 р. смертність немовлят складає 4,5‰ на 1 тис. народжених живими (обласний показник – 5,5‰).

Захворюваність населення

Одним із критеріїв оцінки стану здоров'я населення є його загальна та первинна захворюваність. Оцінюючи динаміку захворюваності у 2024 році, необхідно відмітити, що в цілому загальна захворюваність населення (поширеність) збільшилась на 9% (з 15361 до 16763 на 10 тис. нас.). Обласний показник також збільшився в порівнянні з минулим роком та становить 16849 на 10 тис. нас..

Така ж динаміка показника спостерігається по окремим віковим групах. Так, показник загальної захворюваності серед дитячого населення збільшився на 9% (з 10414 до 11398 на 10 тис. дит. нас.), захворюваність підлітків збільшилась на 16% (з 10553 до 12236 на 10 тис. підлітків), загальна захворюваність дорослого населення зросла на 8% (з 16635 до 18038 на 10 тис. доросл. нас.).

Збільшення загальної захворюваності населення відбулось за рахунок захворювань всіх класів хвороб. В структурі загальної захворюваності I місце займають хвороби системи кровообігу – 29%, II - хвороби органів дихання – 15%, III – хвороби кістково-м'язової системи - 14%.

У формуванні показника захворюваності хворобами системи кровообігу провідну роль відіграють: гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця та цереброваскулярні хвороби. Зазначені нозології становлять 85% всієї патології даного класу хвороб.

Профілактика і лікування гострого інфаркту міокарда залишається важливою кардіологічною проблемою. В цілому захворюваність на інфаркт міокарда зменшилась на 10% в порівнянні з 2023 р. - з 15,4 до 13,8 на 10 тис. доросл. нас. при одночасному зменшенні смертності від інфарктів, як зазначено вище по тексту.

Відмічено зменшення на 3% рівня захворюваності на інсульт з 43,0 до 42,0 на 10 тис. доросл. нас.. при одночасному зменшенні смертності від інсультів.

За 2024 р. зареєстровано на 9% більше вперше виявлених захворювань. Показник первинної захворюваності населення (виявлення захворювань) збільшився на 9% з 3871 до 4201 на 10 тис. нас. за рахунок усіх класів хвороб. По області тенденція аналогічна - показник 4846 на 10 тис. нас..

Спостерігається збільшення на 10% рівня первинної захворюваності серед дітей (з 7203 до 7939‰) та зростання на 19% захворюваності підлітків (з 4763 до 5644 на 10 тис. нас. відповідного віку). Серед дорослого населення зареєстровано збільшення на 9% рівня первинної захворюваності (з 3118 до 3390 на 10 тис. доросл. нас.).

У громаді збільшилась кількість хворих з патологією ендокринної системи, порушеннями обміну речовин та розладами харчування і становить за 2024 р. 1310 випадків на 10 тис. нас. (2023 р. – 1180‰). Також за 2024 р. виявлено більше захворювань ендокринної системи в порівнянні з минулим роком (168,1‰ проти

153,8‰ за 2023 р.). Поширеність цукрового діабету серед населення збільшилась на 13% з 312,0 до 353,4‰. Показник виявлення цукрового діабету дещо збільшився та становить 36,0 проти 35,0 на 10 тис. нас. за 2023 р. Кількість хворих на цукровий діабет станом на 01.01.2025 р., що обслуговуються ЦПМСД ВМТГ всього 9851 особа, з них вперше виявлених в 2024 році - 1003 особи.

Одним із основних чинників, що визначає стан здоров'я населення, є стійка втрата працездатності. За 2024 р. в м. Вінниці вперше визнано інвалідами усіх категорій 2730 осіб (на 117 менше в порівнянні з 2023 р.), відповідно зменшився на 32% інтенсивний показник з 108,4 до 74,2 на 10 тис. доросл. нас. В працездатному віці вперше визнано інвалідами усіх категорій 1607 осіб, що на 222 менше в порівнянні з минулим роком, а показник зменшився на 12% (з 84,8 до 74,5 на 10 тис. прац. нас.). По області теж фіксується зниження показника - 95,0 на 10 тис. нас..

Рівень травматизму всього населення міста незначно збільшився з 246,0 до 249,2 на 10 тис. нас. (по області навпаки зниження до 209,5 на 10 тис. нас.). Кількість випадків зареєстрованих травм серед дитячого населення збільшилась на 3%, показник становить 221,6‰ при минулорічному 214,8 на 10 тис. дит. нас..

Проаналізувавши основні показники смертності, захворюваності, інвалідності та травматизму робимо висновки, що найбільш пріоритетними залишаються завдання щодо профілактики, раннього виявлення патології, вчасного та ефективного лікування у разі захворювань.

Кадрове забезпечення

Актуальною проблемою в системі охорони здоров'я громади залишається питання забезпечення медичними працівниками. Для надання медичної допомоги населенню міста станом на 01.01.2025 р. закладам охорони здоров'я затверджено штатну чисельність працівників в кількості 4677 посад (включно із штатами відділень по госпрозрахунку та спец. коштах), в т. ч. лікарів – 1387,25, середнього медичного персоналу – 1804; із них по ЦПМСД: 1159,25; 364,25; 473 посади відповідно; по КНП, які надають спеціалізовану медичну допомогу, – 3517,75; 1023; 1331 посада відповідно.

Фактично зайнято станом на 01.01.2025 р. 3976,5 посад, із них: лікарських – 1141,5 та середнього медичного персоналу – 1528,25. Із загального числа посад по ЦПМСД ці показники складають 858; 267; 335,5 посад відповідно; по КНП, які надають спеціалізовану медичну допомогу, – 3118,5; 874,5; 1192,75 посад відповідно.

В системі охорони здоров'я міста не укомплектовано 700,5 (15%) штатних посад працівників, в т. ч. 245,75 (18%) посад лікарів і 275,75 (16%) посад молодших спеціалістів з медичною освітою, а по ЦПМСД відповідно: 301,25 (26%); 97,25 (27%) і 137,5 (29%) посад; по КНП, які надають спеціалізовану медичну допомогу, – 399,25 (12%); 148,5 (15%); 138,25 (11%).

Фактично працюючі складають 4010 осіб, з них лікарів – 1181 особа, середнього медичного персоналу – 1557 осіб, в т. ч. по ЦПМСД всього 863 особи, лікарів 272, медичних сестер 342; по КНП, які надають спеціалізовану медичну допомогу, – 3147 осіб, лікарів - 909, медичних сестер – 1215. На кінець 2024 р. залучений 61 інтерн, що менше на 31% ніж за минулий рік.

Забезпеченість населення лікарями склало в 2024 р. 34,7 на 10 тис. нас., що на 4% менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року, забезпеченість населення медичними сестрами також знизилась (на 5%) – 41,3 на 10 тис. нас..

Питома вага лікарів, які мають кваліфікаційну категорію, становить 61% від загальної кількості лікарів, за винятком інтернів (в 2023 р. – 65%), на первинному рівні - 51%, на вторинному рівні – 62%. В галузі охорони здоров'я міста працює 438 лікарів вищої категорії, що становить 39% від усіх лікарів; 154 (14%) першої та 99 (9%) другої категорії.

Протягом 2022-2024 років в закладах охорони здоров'я ВМТГ працевлаштовано 59 внутрішньопереміщених медичних працівників, з них 26 лікарів та 33 особи середнього медичного персоналу.

Всього за період повномасштабного вторгнення кількість мобілізованих медичних працівників становить 55 осіб, з них 23 лікарів та 32 особи середнього медичного персоналу.

Первинна медико-санітарна допомога

Станом на 01.01.25 р. лікарями ЗПСМ комунальних закладів підписано з пацієнтами 273 523 декларацій, що становить 71% від кількості зареєстрованого населення ВМТГ. В середньому 1 лікарем підписано 1266 декларацій. Також в приватних медичних установах, розташованих на території м. Вінниці, продовжує зростати кількість декларацій – наразі 121 240 пацієнтів обрали свого сімейного лікаря в приватному секторі (29% населення ВМТГ).

Забезпеченість лікарями сімейної медицини по комунальних ЦПМСД станом на 01.01.2025 р. зменшилась на 15% з 8,7 до 7,4 на 10 тис. нас., забезпеченість медичними сестрами теж зменшилась на 15% – з 10,8 до 9,2‰.

Крім того, центри ПМСД ВМТГ продовжують обслуговувати внутрішньопереміщених осіб внаслідок військової агресії РФ. На кінець звітнього року в комунальних центрах ПМСД м. Вінниці підписали декларацію з сімейним лікарем 5274 ВПО (у т. ч. 190 дітей до 3-х років). Всього за 2024 р. в заклади ПМСД звернулося 6243 внутрішньопереміщені особи, ними здійснено 24858 візитів до лікарів ЗПСМ (в т. ч. 15920 візитів дорослими та 8 938 дітьми). Тобто 1 особа зверталася за медичною допомогою в заклади охорони здоров'я близько 4 разів. Також для ВПО надавалась стаціонарна медична допомога, всього за 2024 р. у стаціонарах м. Вінниці проліковано 2580 таких осіб, з них 231 дитина.

Сімейні лікарі керуються наказом МОЗ України від 19.03.2018 р. №504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги», який визначає перелік медичних послуг, що включені до програми державних гарантій медичного обслуговування населення згідно договору з НСЗУ.

Кількість відвідувань до сімейних лікарів в порівнянні з 2023 р. зменшилась на 8% з 18,7 до 17,2 тис. на 10 тис. нас.. Кількість відвідувань лікарями вдома порівняно з 2023 р. також дещо зменшилась (на 6%) і склала 874 на 10 тис. нас. (2023 р. – 931 на 10 тис. нас.).

Серед причин звернень в центри ПМСД найчастіше це:

25% - звернення з приводу гострих респіраторних захворювань;

15% - звернення з метою запобігання захворювань та профілактичних заходів;

10% - звернення з приводу серцево-судинних захворювань.

Охоплення скринінговими обстеженнями для груп пацієнтів з підвищеним ризиком розвитку захворювань склало 4004 на 10 тис. задек. нас. при плановому показнику 4000 на 10 тис. нас. за рік.

Відмічено деяке збільшення кількості хворих, направлених лікарями «первинки» на консультацію до вузьких спеціалістів. Згідно даних НСЗУ 26% пацієнтів, які відвідали сімейного лікаря, були направлені та проконсультовані лікарями спеціалізованої медичної допомоги в поліклініках або амбулаторно-діагностичних відділеннях лікарень у 2024 році (за 2023 р. – 25%).

Кількість відвідувань лікарів вторинного рівня медичної допомоги, як дітьми так і дорослими, зменшилась на 6% (2023 р. – 14,5 тис., 2024 р. – 13,6 тис. на 10 тис. нас.).

Стаціонарна допомога

В місті функціонує та активно трансформується стаціонарний сектор за напрямками структурно-функціональної перебудови та удосконалення контролю якості та стандартизації надання медичної допомоги. Потужність ліжкового фонду міста станом на 01.01.2025 р. становить 1347 ліжок. В порівнянні з відповідним періодом минулого року ліжковий фонд стаціонарів міста зменшився на 28 ліжок (з 1375 до 1347 ліжок). Рівень забезпеченості населення міста ліжками цілодобових стаціонарів складає 34,8 на 10 тис. нас. (по області показник зріс до 57,4 на 10 тис. нас.).

В структурі ліжкового фонду закладів охорони здоров'я міста станом на 01.01.2025 року переважали ліжка б профілів:

- Неврологічні для дорослих – 157 ліжок (11,7%);
- Хірургічні для дорослих – 151 ліжок (11,2%);
- Терапевтичні – 120 ліжок (8,9%);
- Кардіологічні – 109 ліжок (8,1%);
- Травматологічні для дорослих – 101 ліжок (7,5%);
- Педіатричні – 99 ліжок (7,4%);
- Інші – 610 ліжок (45,2%).

За 2024 рік в лікарняних закладах міста було проліковано 68,6 тис. пацієнтів, що на 11% більше ніж за 2023 р. (61,9 тис. пацієнтів). Серед пролікованих 27 227 (40%) – мешканці інших населених пунктів та країн (2023 р. – 24 165 (39%)).

Підвищився рівень госпіталізації на 100 нас. – з 16,0 до 17,7. Серед госпіталізованої патології дорослого населення переважають хвороби системи кровообігу (25%), травми та отруєння (12%), хвороби органів травлення (11%), хвороби сечо-статевих органів (11%).

Показник летальності в цілому по стаціонарах міста за цей період дещо зменшився з 2,00% до 1,96%.

Невід'ємною складовою оцінки роботи лікарняних закладів залишається аналіз показників середнього терміну лікування в стаціонарі, який по місту складає 6,7 ліжко-днів та є нижчим за середньообласний показник (7,5 ліжко-днів).

Протягом 2024 року зареєстровано зростання кількості виконаних оперативних втручань. Показник зріс з 779,6 до 852,3 на 10 тис. населення (з 30205 операцій до 33021 відповідно). В структурі проведених оперативних втручань переважають операції на шкірі та підшкірній клітковині (22%), жіночих статевих органах (15%) та кістково-м'язовій системі (13%).

Протягом 2024 року в стаціонарах міста (ВМКЛ №1, ВМКЛ ШМД) було проліковано 1964 пацієнта з гострим порушенням мозкового кровообігу, в т.ч. 1711 ішемічних інсультів. Медичну допомогу при гострому мозковому інсульті із

застосуванням тромболізу надано 293 (17%) пацієнтам, зокрема в ВМКЛ ШМД – 168 пацієнтам (21%), в МКЛ №1 – 125 пацієнтам (15%).

Завдяки використанню ангиографічного обладнання в ВМКЛ ШМД розпочато проведення реваскуляризації в гострому періоді при мозковому інсульті, виконано 7 ангиографій та 6 тромбекстракцій.

Акушерсько-гінекологічна та педіатрична служби

Питання материнства та дитинства є пріоритетним та одним з найвідповідальніших розділів роботи галузі охорони здоров'я. Смертність немовлят та материнська смертність відносяться до державних показників і постійно знаходяться в центрі уваги Департаменту охорони здоров'я.

На рівні міста працюють 2 пологових відділення та перинатальний центр II рівня у складі міської лікарні «ЦМтаД» з задовільним рівнем матеріально-технічного оснащення, де функціонують пологові зали для партнерських пологів, в усіх них дотримуються 12 принципів грудного вигодовування. Близько 40% пологів у Вінницькій області відбуваються в пологових відділеннях МКЛ №1 та ЦМтД. Щомісяця це близько 270-300 пологів та 3200-3600 щороку.

За 2024 р. в закладах було прийнято 3431 пологи, що менше на 4% ніж у 2023 р., питома вага нормальних пологів склала 65% (2023 р. – 62%).

За 2024 р. зафіксовано 81 випадок кровотеч, які ускладнили пологи та післяпологовий період (2023 р. – 61 випадок). Зафіксовано 1 випадок екстирпації матки з метою зупинки кровотечі.

Головним показником якості роботи акушерсько-гінекологічної та педіатричної служби є показник смертності дітей 1-го року життя. Показник смертності дітей 1-го року життя по місту за 2024 р. незначно збільшився та склав 4,5‰ (15 випадків), за 2023 р. померло 16 дітей віком до 1 року (4,4‰). Обласний показник – 5,5‰.

В 2024 р. в структурі смертності дітей 1-го року життя у 73% (11 випадків) були перинатальні стани та в 4 випадках вроджені вади (27%).

Показник перинатальної смертності зменшився на 21% з 5,2‰ до 4,1‰ в 2024 році. Обласний показник також зменшився – 10,1‰.

У звітному році немає жодного випадку материнської смертності.

За 2024 р. показник захворюваності новонароджених становить 270,3 на 1000 народжених живими.

Налагоджена співпраця лікарів первинного рівня та акушер-гінекологів по збереженню здоров'я сім'ї, плануванню та супроводу вагітності тощо. За 2024 р. в жіночих консультаціях відсоток раннього охоплення наглядом вагітних склав 78% (76% за 2023 р.).

Епідситуація та реагування на інфекційні хвороби

Епідемічна ситуація з інфекційних захворювань на території Вінницької громади характеризується як відносно стабільна.

Згідно оперативної інформації щодо інфекційних хвороб захворюваність населення склала 1320 випадків на 10 тис. нас. (більше на 9% ніж за 2023 р.). Серед дитячого населення це 4065 на 10 тис. дітей, що більше на 14% за попередній рік.

В структурі інфекційної патології серед жителів м. Вінниці на першому місці

перебувають гострі респіраторно-вірусні інфекції, що складають основну частку контагіозних хвороб – 87%, на другому - вітряна віспа - 5%, на третьому - кишкові інфекції – 5%.

Зареєстровано збільшення випадків гострих кишкових інфекцій – 2478, у т. ч. 1472 (59%) у дітей. Для порівняння за 2023 р. фіксувалось 1896 кишкових інфекцій всього, з них 1235 (65%) у дітей.

Починаючи з жовтня 2023 року на території області та міста відбувся спалах гепатиту А, коли було виявлено 312 випадків у громаді за 2023 рік. За 2024 р. зареєстровано 62 випадки.

Ефективно спрацював міський лікувально-діагностичний гепатоцентр. Отримали противірусну терапію в рамках Державної програми лікування на хронічні вірусні гепатити В та С хворі: на гепатит С - 543, гепатит В – 325. Проконсультовано за 2024 р. 7500 пацієнтів, з них 159 військових та 157 переселенців.

За 2024 р. було зафіксовано 891 випадок грипу – типи А і В (з них збудник підтверджено лабораторними методами у 498 випадках). З ускладненням, а саме пневмонією, перехворіло 37 (4%) осіб, 3 випадки виявились летальними. За 2023 р. всього налічувалось 235 випадків грипу, з них 19 (8%) з пневмонією.

Продовжується виявлення COVID-19. За 2024 р. всього зареєстровано 1167 випадків, з них 233 (20%) з пневмонією.

Впродовж 2024 року зростає група дитячих інфекцій, зокрема кашлюк – виявлено за 2024 р. 251 випадок кашлюка. За 2023 р. зафіксовано 7 дітей з кашлюком.

Зростає захворюваність на хворобу Лайма, що поширюється шляхом укусу кліща. За 2024 р. виявлено 194 випадки інфікування проти 135 у 2023 р..

Боротьба з туберкульозом

За 2024 р. в місті спостерігається зменшення на 13% зареєстрованої захворюваності на туберкульоз: з 38,6 до 33,7 на 100 тис. нас. (область – 36,5‰). До загальної кількості випадків увійшли 26 військових.

Захворюваність туберкульозом легень збільшилась на 7% та склала 30,4 на 100 тис. нас. (за 2023 р. – 28,5‰). Збільшився на 2% показник захворюваності на деструктивні форми даної патології – 11,1 на 100 тис. нас. (2023 р. – 10,9‰).

Захворюваність бактеріальними формами серед всіх випадків туберкульозу легень збільшилась на 8% та склала 17,1‰ (2023 р. – 15,8‰).

За 2024 р. виявлено 3 випадки туберкульозу у дітей (показник – 4,4‰), в 2023 р. – 5 випадків (5,8‰).

Смертність від туберкульозу та його наслідків зменшилась в порівнянні з попереднім роком та становить 0,8‰ (в 2024 р. – 1,3‰).

Вакцинація населення

Вакцинація залишається основним методом боротьби з інфекційними хворобами.

Згідно дашбордів НСЗУ закладами ОЗ ВМТГ всього проведено 63793 щеплення у 2024 році (108094 за 2023 р., так як тоді ще активно проводилась вакцинація від COVID-19). Показник – 1647 щеплень на 10 тис. нас..

Провакциновано 35337 дітей. Охоплення дитячого населення плановою вакцинацією за 2024 р. - 68% (плановий показник за півроку 75%).

Ментальне здоров'я

У 2024 році угоду з НСЗУ на Пакет №51 «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» заключили 4 заклади первинного рівня медичної допомоги.

Кількість медпрацівників, які пройшли курси "Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні із використанням керівництва mhGAP" становить 321 особу, в тому числі лікарів 156 осіб (49%), які застосовують доказові протоколи щодо оцінювання низки порушень, володіють базовими навичками психосоціальної підтримки та надають первинну допомогу при таких порушеннях у дітей і дорослих.

Протягом року допомогу згідно пакету №51 отримали 1430 осіб, в тому числі 59 дітей та 49 військових. Найчастішими причинами звернень були тривожність, порушення сну та депресивні розлади. Також в амбулаторно-діагностичних відділеннях ЗОЗ ВМТГ працюють 3 психіатри та 2 психологи.

Реабілітація

У Вінницькій міській територіальній громаді медичне обслуговування дорослого та дитячого населення за напрямом реабілітація за Програмою медичних гарантій, у відповідності до договорів з НСЗУ, забезпечують КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1» та КНП «Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини». Успішно функціонує 5 мультидисциплінарних реабілітаційних команд: 2 з реабілітаційної допомоги у ВМКЛ №1, а також 1 з медичної реабілітації немовлят та 2 з амбулаторної реабілітаційної допомоги в ВМКЛ «ЦМтаД». Крім того, в КНП охорони здоров'я ВМТГ надається реабілітаційна медична допомога в рамках інших пакетів медичного обслуговування населення.

В КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1» для надання реабілітаційної допомоги функціонує клінічний центр амбулаторної та стаціонарної реабілітації на 45 ліжок для надання реабілітаційної допомоги цивільним та військовим контингентам пацієнтів.

Протягом минулого року у центрі було проліковано стаціонарно 1078 хворих з неврологічними, серцево-судинними порушеннями та травмами опорно-рухового апарату.

Також проліковано 75 пацієнтів амбулаторно, надана ортопедична реабілітаційна допомога.

В КНП «Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини» реабілітаційні медичні послуги надаються у лікувально-реабілітаційному відділенні.

Протягом 2024 року проліковано 506 пацієнтів віком від 0 до 18 років, з них 100 дітей за пакетом послуг «Медична реабілітація немовлят впродовж перших трьох років життя» та 406 дітей за пакетом «Реабілітаційна допомога дорослим та дітям в амбулаторних умовах». Крім того, реабілітаційні послуги отримали 94 дорослих особи.

Висновки

Таким чином, підсумовуючи зазначене вище, можна стверджувати, що галузь охорони здоров'я Вінницької МТГ адаптувалася до викликів та потреб військового часу, забезпечує надання вчасної та якісної екстреної, планової та на етапах евакуації медичної допомоги цивільному та постраждалому населенню.

Основні зусилля в 2025 році будуть направлені на реалізацію наступних завдань:

- Адаптація наявної спроможної мережі закладів охорони здоров'я Вінницької МТГ до потреб і викликів в умовах сьогодення.
- Подальший розвиток напряму реабілітації для дітей та дорослих.
- Міжнародне співробітництво у сфері охорони здоров'я.
- Впровадження сучасних методик діагностики та лікування.
-